

**Informacja z realizacji
MIEJSKIEGO PROGRAMU WYCHODZENIA
I PRZECIWDZIAŁANIA BEZDOMNOŚCI
na lata 2021 - 2025
za 2022 rok.**

WSTĘP

Uchwałą nr XXXV/580/2021 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 23 września 2021r. został przyjęty Miejski Program Wychodzenia i Przeciwdziałania Bezdomności na lata 2021-2025. Celem głównym programu jest łagodzenie skutków zjawiska bezdomności oraz zagrożenia bezdomnością na terenie Gminy Miasta Koszalina na lata 2021 – 2025. Jego cele realizują poszczególne instytucje i organizacje pozarządowe z terenu miasta w ramach swoich zadań i obowiązków służbowych. Program nie dysponuje własnym budżetem.

Jednym z założeń polityki społecznej miasta Koszalina są działania zmierzające do zaspokajania potrzeb wszystkich mieszkańców Koszalina i ukierunkowane są na rozwój społeczny, wzrost poziomu życia, poszanowanie obywateli i tworzenie dla wszystkich mieszkańców równych szans rozwoju. Cele polityki społecznej, którymi kieruje się Miasto, to przede wszystkim: wyrównywanie szans życiowych różnorodnych grup mieszkańców, w tym grup ekonomicznie i socjalnie najsłabszych; wsparcie i rozwój oferty usług dla mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i osób z niepełnosprawnością, prowadzenie bieżących działań osłonowych; dostrzeganie z wyprzedzeniem zagrożeń społecznych poprzez dokonywanie diagnozy problemów społecznych, diagnozy potrzeb i potencjałów Miasta a także rozwój usług społecznych.

Jednym z dotkliwych i niepożądanych jest zjawisko bezdomności. Bezdomność jest zjawiskiem charakteryzującym się brakiem miejsca zamieszkania. Brak miejsca zamieszkania może powodować kryzys psychiczny i zaburzać funkcjonowanie człowieka w społeczeństwie. W Koszalinie od wielu lat utrzymuje się podobna liczba osób bezdomnych. W 2022 roku liczba ta nieznacznie zmalała. Przewiduje się, że w wyniku podejmowania działań zawartych w Miejskim Programie Przeciwdziałania i Wychodzenia z Bezdomności na lata 2021-2025 liczba osób bezdomnych pozostanie na tym samym poziomie. Nie zwiększy się. Sytuacja pandemiczna w kraju, wysoka inflacja, napływ emigrantów z Ukrainy oraz działania wojenne w Ukrainie spowodowały to, że osoby najsłabsze ekonomicznie nie radzą sobie z zaistniałą sytuacją. Znacznie rośnie liczba osób zagrożonych bezdomnością, co może prowadzić do powiększenia się zjawiska bezdomności. Prezydent Miasta Koszalina w dniu 3 lutego 2022r. powołał Zespół ds. wdrażania, monitoringu i ewaluacji Miejskiego Programu Wychodzenia i Przeciwdziałania Bezdomności na lata 2021-2025. Do zadań Zespołu należy między innymi monitoring działań realizowanych w ramach poszczególnych instytucji/organizacji, a także przygotowywanie na kartach monitorowania corocznego sprawozdania w formie tabelarycznej. Zespół w ramach monitoringu na bieżąco analizuje sytuację zachodzących zmian społecznych i dostosowuje działania do aktualnej sytuacji na miarę potrzeb. Miejski Program

Wychodzenia i Przeciwdziałania Bezdomności na lata 2021-2025 jest kontynuacją poprzedniego Programu z lat 2016-2020. Uwzględnia również zachodzące zmiany prawne i zjawiska społeczne. Jest kierowany do osób i rodzin zagrożonych bezdomnością i bezdomnych. Działania profilaktyczne, osłonowe, aktywizacyjne skierowane do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych mają za zadanie ograniczać wzrost liczby osób zagrożonych bezdomnością oraz zwiększyć liczbę osób wychodzących z bezdomności.

Program obejmuje n.w. działania:

1. Profilaktyka bezdomności - zapobieganie powiększaniu się zjawiska bezdomności i wzrostowi skali problemu w gminie.
2. Działania osłonowe dla osób dotkniętych problemem bezdomności – zapewnienie niezbędnego wsparcia i pomocy w postaci schronienia, posiłku, odzieży, opieki zdrowotnej, i higieny osobistej.
3. Działania aktywizacyjne dla osób bezdomnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym – motywowanie do zmiany trybu życia, poradnictwo, terapie oraz pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia i wyrabianiu dokumentów. Pomoc w podejmowaniu działań w kierunku uzyskania lokalu mieszkalnego.

REZULTATY PROGRAMU ZA 2022r.

1. Obszar działań profilaktycznych.

Realizatorami działań profilaktycznych są:

- Centrum Usług Społecznych w Koszalinie.
- Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień „ANON”.
- Zarząd Budynków Mieszkalnych.
- Koszalińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego.
- Spółdzielnie Mieszkaniowe.

Tabela nr 1. Rezultaty działań profilaktycznych w stosunku do osób zagrożonych bezdomnością w/w instytucjach działających w tym zakresie w 2022r. w porównaniu do roku 2020 w części dotyczącej spraw lokalowych.

Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Wartość wskaźnika na dzień 31 grudnia 2020r.	Wartość wskaźnika na dzień 31 grudnia 2022r.	Trend a) wzrost b) constans c) spadek
Liczba osób, która nie posiada tytułu prawnego do zajmowanego lokalu mieszkalnego.		134	183	wzrost
	w tym ZBM	110	155	
	KTBS	4	3	
	SM	20	25	
Liczba osób, które podjęły działania w zakresie redukcji zadłużenia celem uniknięcia eksmisji.		243	247	wzrost
	w tym ZBM	238	244	
	KTBS	0	1	
	SM	5	2	
Liczba osób eksmitowanych.		13	71	wzrost
	w tym ZBM	11	71	
	KTBS	1	0	
	SM	1	0	
Liczba zamian mieszkania, w tym ze spłatą zadłużenia		43	51	wzrost
		3	1	
	w tym ZBM	27	32	
	KTBS	16	19	
	SM	0	0	

W porównaniu do 2020 roku, w 2022 roku wzrosła liczba osób, która nie posiada tytułu prawnego do zajmowanego mieszkania czyli osób zagrożonych bezdomnością. Znacznie wzrosła również liczba osób eksmitowanych. Wzrosła liczba osób, które podjęły działania w kierunku redukcji zadłużenia.

Finansowanie działania

- Zarząd Budynków Mieszkalnych w Koszalinie swoje działania finansuje z dochodów własnych oraz dotacji budżetowej, której wysokość ustala się w rocznym budżecie Miasta Koszalin.

Tabela nr 2. Rezultaty działań profilaktycznych w 2022r. w porównaniu do roku 2020 w części dotyczącej minimalizowania przyczyn zagrożenia bezdomnością – innych niż spraw lokalowych.

Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Wartość wskaźnika na dzień 31 grudnia 2020r.	Wartość wskaźnika na dzień 31 grudnia 2022r.	Trend a) wzrost b) constans c) spadek
Liczba prowadzonych niebieskich kart.	CUS	176	195	wzrost
Liczba osób, którym przyznano decyzją gorący posiłek.	CUS	365	244	spadek
Liczba osób bezdomnych, która uzyskała pomoc finansową z Centrum.	CUS	82	104	wzrost
Liczba osób korzystających ze wsparcia asystenta rodziny.	CUS	213	468	wzrost
Liczba zawartych kontraktów socjalnych z osobami zagrożonymi bezdomnością.	CUS	11	1	spadek
Liczba osób zagrożonych bezdomnością korzystających z pomocy społecznej.	CUS	74	112	wzrost
Liczba osób zarejestrowanych w poradni ANON (uzależnione i współuzależnione), w tym:	ANON	954	1464	wzrost
liczba osób uzależnionych	ANON	587	805	wzrost
liczba osób współuzależnionych	ANON	367	659	wzrost

Odnotowano znaczny wzrost liczby osób uzależnionych i współuzależnionych zarejestrowanych w poradni ANON. Wzrosła również liczba osób ze wsparciem asystenta rodziny oraz prowadzonych niebieskich kart. Spadła liczba osób którym przyznano decyzją gorący posiłek. Powodem jest zły stan zdrowia osób, który kwalifikuje do zasiłku celowego na zakup żywności dietetycznej oraz oddalone od centrum miasta umiejscowienie stołówki. Spadła liczba zawartych kontraktów socjalnych z osobami zagrożonymi bezdomnością. Zmniejszenie liczby zawartych kontraktów socjalnych spowodowane było nieprzewidywanymi, dodatkowymi zadaniami zleconymi gminie co skutkowało koniecznością przesunięcia pracowników do ich realizacji.

Finansowanie działania

- Centrum Usług Społecznych w Koszalinie – na zabezpieczenie jednego gorącego posiłku dziennie:
 - wydatki za 2020r. 397tys. zł, w tym: dotacja z budżetu państwa 288 tys. zł, środki własne gminy 108,8 tys. zł.
 - wydatki za 2022r. 393tys. zł, w tym: dotacja z budżetu państwa 307 tys. zł, środki własne gminy 85 tys. zł.

2. Obszar działań osłonowych.

Realizatorami działań osłonowych są:

- Centrum Usług Społecznych w Koszalinie.
- Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie.
- Straż Miejska w Koszalinie.
- Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej.
- Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta w Koszalinie.

Tabela nr 3. Rezultaty działań osłonowych w stosunku do osób bezdomnych w/w instytucji działających w tym zakresie w 2022r. w porównaniu do roku 2020.

Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Wartość wskaźnika na dzień 31 grudnia 2020r.	Wartość wskaźnika na dzień 31 grudnia 2022r.	Trend a) wzrost b) constans c) spadek
Liczba miejsc w placówkach dla bezdomnych ogółem.		117	125	
w tym schronisko	CUS	48	48	wzrost
schronisko z usługami opiekuńczymi	TPBA	9	19	
noclegownia		52	50	
ogrzewalnia		8	8	
Liczba lokali treningowych/wspieranych, chronionych.	TPBA	5	5	constans
Liczba rodzin/osób przyjętych do mieszkania treningowego, wspieranego, chronionego itp.	TPBA	15	16	wzrost
Liczba osób bezdomnych przebywających w placówkach dla bezdomnych (ogółem),	TPBA, CUS	307	444*	wzrost
w tym mieszkańców Koszalina		149	190	
Liczba świadczeń dla bezrobotnych.	PUP	3089	2214	spadek
Liczba osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych.	PUP	411	294	spadek
Liczba osób przebywających w Centrum Kryzysowym.	CARITAS	26	50	wzrost
Liczba osób przebywających w Domu Samotnej Matki.	CARITAS	5	61	wzrost
Liczba osób bezdomnych przebywających na terenie Koszalina.	SM, CUS, TPBA	391	378	spadek
Liczba osób bezdomnych przebywających w miejscach niemieszkalnych.	SM, CUS,	84	83	spadek
Liczba interwencji w stosunku do osób bezdomnych	SM	155	139	spadek
w tym informacje o możliwości uzyskania pomocy.		155	60	

* jedna osoba może występować w danym roku w różnych placówkach np. w styczniu w ogrzewalni a w lutym w noclegowni.

Zwiększyła się liczba osób bezdomnych przebywających w placówkach noclegowych. Powodem wzrostu w/w liczby może być częsta zmiana placówek przez osoby bezdomne, co powoduje że są odnotowywane np. w noclegowni i ogrzewalni w tym samym miesiącu. Mieszkania nazywane przez TPBA chronionymi nie są prowadzone na zlecenie Gminy Miasta Koszalina.

W porównaniu do roku 2020 w 2022 roku zmniejszyło się bezrobocie i zmalała liczba świadczeń dla bezrobotnych oraz osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych.

Finansowanie działania

- Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta w Koszalinie - źródła finansowania: dotacja z Urzędu Miejskiego w Koszalinie, składki określone statutem, 1,5% OPP, darowizny pieniężne.

3. Obszar działań aktywizujących.

Realizatorami działań aktywizujących są:

- Centrum Usług Społecznych w Koszalinie.
- Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta w Koszalinie.
- Powiatowy Urząd Pracy.

Tabela nr 4. Rezultaty działań aktywizujących w stosunku do osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością w/w instytucji w 2022r. w porównaniu do roku 2020.

Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Wartość wskaźnika na dzień 31 grudnia 2020r.	Wartość wskaźnika na dzień 31 grudnia 2022r.	Trend a) wzrost b) constans c) spadek
Liczba zawartych Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności.	CUS, TPBA	31	8	spadek
Liczba zawartych kontraktów socjalnych z osobą bezdomną.	CUS	26	56	wzrost
Liczba osób bezrobotnych skierowanych do aktywnych form rynku pracy (np. staże, szkolenia itp.).	PUP	378	696	wzrost
Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy, które skorzystały z usług doradztwa zawodowego.	PUP	292	940	wzrost

Zwiększyła się liczba zawartych kontraktów socjalnych z osobą bezdomną. Utrzymuje się znaczna liczba osób bezdomnych przebywających w placówkach noclegowych. Powodem w/w wzrostów może być napływ osób bezdomnych spoza Miasta Koszalina.

W 2022 roku w porównaniu do 2020 roku odnotowano wzrost liczby osób zagrożonych bezdomnością przebywających na terenie Koszalina. Powodem tego wzrostu mogła być wysoka

inflacja, wojna w Ukrainie oraz napływ emigrantów z Ukrainy. Ponadto pomimo, że wzrosła liczba osób, które podjęły działania w zakresie redukcji zadłużenia celem uniknięcia eksmisji, znacznie wzrosła ich liczba. Powodem tego mogło być wstrzymywanie eksmisji w czasie szczytu pandemii. Wzrosła liczba osób, które podjęły współpracę z instytucją w kierunku wyjścia z sytuacji zagrożenia bezdomnością. Odnotowano znaczne wzrosty liczby prowadzonych niebieskich kart, osób korzystających ze wsparcia asystenta rodziny oraz znaczny wzrost liczby osób uzależnionych zarejestrowanych w poradni ANON. Powodem tego może być pogorszenie sytuacji osób/rodzin spowodowane wysoką inflacją, której skutki społeczne na wielu płaszczyznach życia społecznego są negatywne.

W 2022r. Centrum Usług Społecznych w Koszalinie ponownie zwiększyło liczbę miejsc z formą opiekuńczo-pielęgnacyjną dla osób bezdomnych po hospitalizacji, które nie są w stanie funkcjonować samodzielnie, a jednocześnie nie zostały zakwalifikowane do żadnej placówki ochrony zdrowia; dodać należy, iż przepisy nie zezwalają na umieszczanie ww. osób w innych, niewyspecjalizowanych placówkach dla bezdomnych. W związku z powyższym Centrum Usług Społecznych w Koszalinie ponownie podpisało umowy ze stowarzyszeniem „Dom” w Kolbudach oraz Stowarzyszeniem „Jesień” w Nowym Jasińcu na udzielanie schronienia osobom bezdomnym w Schronisku dla Osób Bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Z w/w usługi w 2022r. skorzystało 19 osób bezdomnych z ostatnim stałym zameldowaniem w Koszalinie.

Nadal wskazane jest dostosowywać działania do zmieniającej się sytuacji osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością. W szczególności należy dostosowywać działania osłonowe do liczby osób bezdomnych przebywających na terenie Koszalina oraz rozwijać współpracę z osobami zagrożonymi bezdomnością.

Sprawozdanie przygotował:
Specjalista pracy socjalnej - Jacek Wróbel